

Dosarul nr. 1ra-241/2022

1-18081558-01-1ra-16022022

**CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE**

18 aprilie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Penal lărgit în componența:

președinte

judecători

Nadejda TOMA

Liliana CATAN

Iurie DIACONU

Ion GUZUN

Victor BOICO

a judecat, fără participarea părților, recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de Circumscripție Chișinău, Dorina Tăut, de partea vătămată Gheorghe Cazacu în comun cu avocatul Sorin Brumă și de inculpatul Oxani Grigore, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 octombrie 2021, în cauza penală privindu-l pe

OXANI Grigore **Xxxxxxx** *născut la
xx xxxxxx xxxxxx în s. Xxxxxx, r-nul Xxxxxxx,
domiciliat în r-nul Xxxxxx, str. X.Xxxxxxx xx,
ap. xx.*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 23.08.2018 – 09.07.2020;

Instanța de apel: 31.07.2020 – 13.10.2021;

Instanța de recurs: 16.02.2022 – 18.04.2022.

Asupra recursurilor ordinare menționate, Colegiul penal lărgit,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Căușeni, sediul Ștefan Vodă din 09 iulie 2020, Oxani Grigore a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal la 3 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 1 an.

În baza art. 90 Cod penal, a fost dispusă suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoare, pe un termen de probă de 1 an.

De la „Moldasig” SA s-a încasat în beneficiul lui Cazacu Gheorghe suma de 31 837,41 lei, cu titlu de prejudiciu material.

De la „Crist-Valg” SRL s-a încasat în beneficiul lui Cazacu Gheorghe suma de 50 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral.

Pretenția lui Cazacu Gheorghe cu privire la încasarea sumei de 50 000 lei cu titlu de compensație anticipată a despăgubirilor a fost respinsă.

De la Oxani Grigore s-a încasat în beneficiul statului suma de 9120 lei pentru efectuarea expertizelor judiciare.

2. Instanța de fond a constatat, că Oxani Grigore, la data de 03.04.2017, aproximativ pe la orele 20:38, conducând mijlocul de transport de model „Skoda Fabia”, cu n/î XX XX XXX, pe traseul R30, km 50+350m, a manifestat o atitudine nehibzuită față de dexteritatea în conducerea mijlocului de transport, care i-ar permite să prevadă situații periculoase, din cauza neatenției manifestate, neținând cont de condițiile rutiere și situația rutieră, nu a redus viteza până la limita care i-ar asigura securitatea circulației sau chiar să oprească și ca rezultat l-a tamponat pe pietonul Cazacu Gheorghe, care traversa traseul regulamentar la trecerea pentru pietoni, în urmă la ce ultimului conform raportului de expertiză judiciară nr. 99 ”D” din 02.06.2017 i-au fost cauzate vătămări corporale grave sub formă de plagă contuză în regiunea mentonieră (bărbie); fractură deschisă, cominutivă ale ambelor oase (tibia și fibula) în 1/3 distală gamba dreaptă; fractură închisă ale ambelor oase (tibia și cap os fibula) în 1/3 proximală gamba stânga.

În astfel de circumstanțe, Oxani Grigore a încălcat prevederile Regulamentului Circulației Rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13.05.2009 și anume: prevederile pct. 45 alin. (1) lit. b) și d), care prevede că conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase și situația rutieră.

De asemenea, Oxani Grigore a încălcat prevederile pct. 45 alin. (2) al Regulamentului Circulației Rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13.05.2009, care prevede că în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului.

Totodată, Oxani Grigore a încălcat prevederile pct. 46 lit. a) al Regulamentului Circulației Rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13.05.2009, care prevede că conducătorul de vehicul trebuie să manifeste prudență sporită și, în caz de necesitate, să reducă viteza până la limita care i-ar garanta siguranța traficului sau chiar să oprească, în cazurile în care se deplasează pe lângă copii, persoane de vârstă înaintată, precum și persoane cu semne evidente de dizabilitate.

În drept, acțiunile lui Oxani Grigore au fost calificate în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod Penal, ca încălcarea regulilor de securitate a circulației și exploatarea mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății.

3. Temeinicia și legalitatea sentinței a fost atacată cu apeluri de către:

3.1. Procurorul în Procuratura r-nului Ștefan Vodă, Diana Cernomorcenco, care a solicitat casarea sentinței în latura pedepsei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care lui Oxani Grigore să-i fie stabilită pedeapsa de 3 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis.

În motivarea apelului a indicat:

- deși instanța de judecată corect a încadrat acțiunile inculpatului, la stabilirea pedepsei nu a ținut cont de personalitatea acestuia, comițând o atitudine negativă vis-a-vis de obligațiile unui conducător al mijlocului de transport implicat în trafic și admitând o situație de neglijare totală a regulilor, ce asigură siguranța traficului, în rezultat la ce a comis un accident rutier soldat cu vătămarea gravă a cet. Cazacu Gheorghe;

- instanța de judecată nu a acordat deplină eficiență prevederilor art. 6, 7, 61, 75 Cod penal și nu a ținut cont de faptul că infracțiunea comisă de acesta se califică ca infracțiune „gravă”;

- inculpatul nu a ajutat din punct de vedere financiar partea vătămată, prejudiciul material nefiind recuperat, astfel, acesta nu a perceput gravitatea faptei săvârșite, nerecunoscând vinovăția, iar reeducarea și încadrarea acestuia în societate urmează a fi efectuată prin privarea de libertate, care, este o pedeapsă proporțională faptei comise;

- aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal de către instanța de judecată este neargumentată și nu are suport juridic, reieșind din probele cercetate și faptele constatate, prezumând iarăși un drept al inculpatului de a pune în pericol viața și sănătatea altor participanți la traficul rutier, or, condamnarea inculpatului într-un proces penal echitabil demonstrat cu probe de acuzare pertinente și concludente, nefiind argumentată suficient prin aprecierea de drept în vederea suspendării condiționate a executării pedepsei de către instanța de judecată, este de neacceptat;

- reeducarea și încadrarea inculpatului în societate urmează a fi efectuată numai prin privarea temporară a acestuia de libertate, deoarece numai această pedeapsă poate duce la restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane;

3.2. Partea vătămată Cazacu Gheorghe, care a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care inculpatul Oxani Grigore, să fie privat de libertate pe un termen de 3 ani, fără aplicarea art. 90 Cod penal, privarea inculpatului Oxani Grigore, de dreptul de a conduce mijloacele de transport pe un termen de 3 ani și încasarea de la Oxani Grigore în beneficiul lui Cazacu Gheorghe prejudiciul moral în sumă de 300 000 lei, 50 000 lei cu titlu de compensație anticipată a despăgubirilor, încasarea de la Oxani Grigore și „CRISTVALG,, S.R.L. în beneficiul lui Cazacu Gheorghe a tuturor cheltuielilor de judecată în legătură cu examinarea cauzei în instanța de apel, în rest a menține sentința fără modificări.

În motivarea apelului partea vătămată a indicat că:

- refuzul instanței de fond de a dispune încasarea de la Oxani Grigore în beneficiul lui Cazacu Gheorghe a prejudiciul moral în sumă de 300 000 lei este nemotivat și totodată ilegal deoarece astfel a fost admisă lezarea drepturilor părții vătămate;

- instanța de judecată nu a motivat refuzul de a admite integral cerința pe capătul de cerere a părții vătămate privind încasarea prejudiciului moral în sumă de 300 000 lei, limitându-se doar la citarea prevederilor art. 219, 220 și 221 Cod de procedură penală și a art. 1398 alin. (1), 1422 alin. (1), 1423 alin. (1) Cod civil, lipsind motivarea în care să fie indicată direct aplicarea normelor citate cu speța dată în partea ce ține de refuzul de a acorda părții vătămate prejudiciul moral în suma de 300 000 lei, și în ceea ce ține de micșorarea sumei prejudiciului moral de la suma de 300 000 lei, la suma de doar 50 000 lei, or partea vătămată a venit cu probe și cu argumente care dovedesc cauzarea prejudiciului moral, corespunzător instanța urma să se expună față de acestea , indicând de ce nu le acceptă;

- instanța de judecată nu a ținut cont de faptul că Cazacu Gheorghe a suferit și suferă în continuare (psihic și fizic) din cauza durerilor pe care le-a avut și continuă să le simtă. Traumatismele cauzate prin accidentul din 03.04.2017, sunt confirmate în baza Raportului de expertiză judiciară nr. 241 din 30.11.2018 în care experții au ajuns la concluzia că leziunile corporale cauzate părții vătămate, se califică ca vătămare gravă periculoasă pentru viață;

- instanța de fond, a omis să țină cont de faptul că prejudiciul a fost cauzat de către inculpat atunci când pietonul Cazacu Gheorghe traversa drumul pe trecerea de pietoni și astfel a fost speriat atât de mult încât deja la momentul de față are frica de a se apropia de drum, după toate intervențiile chirurgicale suportate a căzut în depresie din cauza imposibilității deplasării, din cauza montării pieselor (plăcilor de metal și a șuruburilor), în ambele picioare mereu are dureri și nu poate să doarmă nici să se deplaseze normal, iar gândul ta viitoarele operații în general creează starea de panică și incertitudine pentru viitor;

- partea vătămată a suferit un prejudiciu moral manifestat prin suferințe fizice și psihice, precum și prin diminuarea calității vieții, însă în sentință lipsesc motivele, concluziile și argumente instanței privitor la respingerea cerințelor părții vătămate în acțiunea civilă privind încasarea de la inculpat a prejudiciului sub formă de compensație anticipată, or, instanța de fond în această privință doar s-a limitat la mențiunea că astfel de cerințe sunt neîntemeiate, ceea ce este inadmisibil;

- prin confirmarea eliberată de „NOVAMED SPITALUL POLIVALENT„, la data de 06.06.2018 este confirmat faptul că Cazacu Gheorghe are nevoie de tratament în vederea îndepărtării de materiale osteosentiză - servicii medicale care sunt strict necesare și că după astfel de intervenții chirurgicale pacientul are nevoie de recuperare care presupune cheltuieli.

3.3. *Avocatul Grigore Druguș în comun cu inculpatul Oxani Grigore*, prin care au solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care inculpatul să fie achitat din lipsa faptei infracțiunii în acțiunile inculpatului.

În motivarea cererii de apel s-a indicat că:

- automobilul implicat în accident a fost reținut de colaboratorii de poliție imediat după producerea accidentului și a fost plasat la parcare forțată, unde a staționat până la 06 iulie 2017, când prin ordonanța procurorului a fost restituit proprietarului, astfel fiind limitat accesul condamnatului la acest mijloc de transport fapt ce exclude orice intervenție tehnică ulterioară accidentului în sensul înlăturării cărorva defectiuni;

- potrivit schemei accidentului și procesului verbal de cercetare la fața locului distanța de la începutul urmei de frânare până la locul coliziunii cu victima este de circa. 3-4 metri;

- distanța de frânare până la oprire a automobilului în circumstanțele descrise la viteza de 50 km/oră ar fi de circa 15,6 metri, faptul depășirii vitezei cu 4 km/oră de către inculpat nu a condiționat survenirea consecințelor accidentului rutier, fapt confirmat în cadrul ședinței instanței de fond și de către expertul criminalist Lungu Vladimir. Astfel, vătămarile corporale primite de Cazacu Gh. nu sunt în raport cauzal cu depășirea limitei de viteză, fapt ce denotă imputarea eronată de către instanță a încălcării de către inculpat a pct. 45 alin. (1) al Regulamentului Circulației Rutiere;

- depășirea vitezei cu 4 km/oră este o depășire în primul rând probabilă, în rândul doi admisibilă și nu este pasibilă sancționarea chiar și în raport cu normele speciale ale Codului Contravențional;

- ținând cont de stagiul de conducere a automobilului deținut de către inculpatul care este mai mare de 20 ani, concluziile privitor la neglijarea Dexterității în conducere poartă un caracter iluzoriu, de presupunere și nu pot servi ca argumente în folosul condamnării;

- indiferent de aspectele ce țin de viteza de deplasare, până în prezent nu este clar ce s-a avut în vedere când s-a insistat că inculpatul nu a ținut cont de starea psihologică ce influențează atenția și reacția;

- esența acestor factori n-a fost dezvăluită nici la urmărirea penală și nici de instanța de judecată. Prin urmare, în asemenea situație rămâne să se constate doar, că viteza de deplasare a fost în conformitate cu p. 45 alin. (1) lit. a) din Regulament, iar concluziile instanței de fond că aceasta ar fi putut fi și mai mare poartă un caracter de presupunere și apreciere eronată și arbitrară a circumstanțelor reale ale cauzei;

- prin actul de condamnare se insistă că inculpatul a condus vehiculul fără a ține cont de dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase, însă nici în actul de învinuire și nici în sentința de condamnare nu este de înțeles în ce constă acest element al învinuirii;

- sunt lipsite de sens și elementele învinuirii, potrivit cărora inculpatul a condus mijlocul de transport fără a ține cont de condițiile rutiere și situația rutieră. În mod normal, o învinuire formulată în baza art. 264 alin. (3) Cod penal, urma să conțină o informație clară, fiind indicat expres că învinuitul, după caz, inculpatul, nu a ținut cont de condițiile rutiere care se exprimă prin fluxul de transport, de starea mediului ambiant sau prezența mijloacelor tehnice de dirijare etc.;

- O simplă referire la noțiunile „condiții rutiere” și „situație rutieră” face ca învinuirea să fie una abstractă și contrară mai multor drepturi fundamentale;

- constatarea faptului că inculpatul a condus mijlocul de transport fără a ține cont de prevederile pct. 45 alin. (2) din Regulament, în sentința a fost transcris textul normei de drept fără a se încerca să se demonstreze relevanța acestora cazului în speță.

- instanța de fond nu a constatat cum ar fi trebuit să procedeze conducătorul vehiculului să reducă viteza sau să oprească, de asemenea, nu a existat niciun obstacol care l-ar fi impus pe inculpat să procedeze în conformitate cu această normă;

- este neîntemeiată imputarea încălcării pct. 45 alin. (2) din Regulamentul Circulației Rutiere, deoarece în cadrul cercetării judecătorești a fost stabilit cu certitudine că partea vătămată, fiind în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat (concentrația vaporilor de alcool în aerul expirat era de 1,26mg/l, calificându-se astfel potrivit art. 134¹² alin (3) Cod penal), a traversat traseul prin intersecție care nu se ilumina artificial în timp de noapte, fără a se asigura de siguranța traversării, apărând spontan în fața mijlocului de transport condus de inculpat, care în situația reală creată a fost în imposibilitate fizică de a observa obstacolul și cu atât mai mult și tehnică da a-l ocoli sau opri unitatea de transport, deși a întreprins toate măsurile posibile în acest sens;

- nu are nici o atribuție la cazul dat pct. 46 lit. a) din Regulamentul Circulației Rutiere, or această normă reglementează situațiile legate de deplasarea pe lângă copii, persoane de vârstă înaintată, precum și persoane cu semne evidente de dizabilitate și nu deplasarea pe lângă persoane în stare de ebrietate.

- instanța de fond, conform art. 101 Cod de procedură penală, trebuia să aprecieze probele conform propriei convingeri formate în urma examinării lor în ansamblu, sub toate aspectele și în mod obiectiv, însă a derogat de la aceste prevederi legale și a dat o apreciere arbitrară, subiectivă și unilaterală circumstanțelor și probelor cauzei;

- probele administrate și examinate în cadrul cercetării judecătorești demonstrează că inculpatul a săvârșit o faptă fără vinovăție, inclusiv lipsa legăturii cauzale dintre fapta inculpatului și consecințele survenite;

- martorii audiați în cadrul cercetării judecătorești nu au furnizat instanței de judecată careva informație, pentru a se considera că declarațiile acestora pot fi apreciate drept probe pertinente, concludente și utile, care ar confirma vinovăția inculpatului. Celelalte mijloace de probă nu pot fi considerate utile, în sensul constatării vinovăției inculpatului și tragerii la răspundere penală a persoanei;

- cauzarea leziunilor corporale, gradul acestor leziuni nu se pun în discuție, nu se contestă. Prin urmare, din cercul de probe, prezentate de acuzare, prezintă interes pentru analiză doar procesul-verbal de cercetare la fața locului, schema accidentului, cât și rapoartele expertizelor judiciare și raportul de verificare tehnică a automobilului din 26.06.2017, din care rezultă că locul impactului pietonului cu autovehiculul este în afara trecerii de pietoni, la o distanță de peste trei metri, în același timp, de la sine, procesul-verbal de cercetare la fața locului și schema accidentului rutier nu confirmă vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii imputate;

- potrivit raportului de expertiză nr. 34/12/I-R-29764 din 07.06.2017 răspuns la întrebarea dacă a existat posibilitatea tehnică reală ca conducătorul auto implicat în accident să evite tamponarea pietonului prin frânare sau ocolire, ținând cont de circumstanțele cauzei nu a fost posibilă din lipsa de date inițiale acumulate în cadrul examinării circumstanțelor accidentului rutier;

- în cadrul ședinței instanței de fond expertul, fiind chestionat asupra aceleiași întrebări a declarat că datele prezentate de organele de anchetă sunt insuficiente pentru a da răspuns la această întrebare;

- instanța de fond nu a dat nici o apreciere prevederilor legale care reglementează conduita pietonului implicat la trafic. Or, în cadrul examinării cauzei în instanța de judecată s-a constatat cu certitudine că partea vătămată Cazacu Gheorghe, având calitatea de pieton, a purces la traversarea traseului fără a se convinge de siguranța traversării, fiind în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat, și în afara trecerii pentru pietoni;

- instanța de fond neîntemeiat a admis și acțiunile civile (inițială și concretizată) înaintate de către Cazacu Gheorghe în scopul obținerii despăgubirilor (materiale și morale) în urma accidentului rutier de la care a suferit. Or, vina în producerea accidentului rutier și survenirea rezultatelor grave o poartă exclusiv Cazacu Gheorghe, iar suferințele morale și fizice fiindu-i imputabile exclusiv lui și nu inculpatului;

- concluziile instanței de fond privitor la încasarea de la condamnatul Oxanii Grigore a sumei de 50 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral sunt lipsite de careva suport legal și inexplicabile, nemaivorbind de faptul că nici nu sunt motivate prin nimic;

- cheltuielile judiciare invocate de procuror și admise integral de instanța de judecată, instanța le-a acceptat fără vreun temei legal.

3.4. Directorul SRL "Crist-Valg", Gajiu Vasile, prin care a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să fie respinsă cerința de încasare de la SRL „Crist Valg” în beneficiul lui Cazacu Gheorghe a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 11 860,25 lei.

În motivarea apelului s-a indicat că:

- cercetând toate probele în prezenta cauză penală, nu a fost dovedit cu certitudine acțiunile părții vătămate Cazacu Gheorghe, cât și nu a fost dovedită prin probe pertinente și concludente vinovăția inculpatului Oxani Grigore;

- la materialele cauzei au fost anexate, contractul individual de muncă nr. 79 din 13 iunie 2014 conform căruia cet. Oxani Grigore a fost angajat la lucru la SRL „Crist-Valg” în calitate de manager, iar conform pct. 10 al Contractului, regimul de muncă al salariatului a fost stabilit după cum urmează: începutul lucrului - 08.00; Pauza de masă - 12.00-13.00; Sfârșitul lucrului - 17.00, însă accidentul rutier a avut loc la data de 03.04.2017, aproximativ la ora 20:38, astfel încât SRL „Crist Valg” nu poartă răspundere pentru acțiunile inculpatului Oxani Grigore, în afara programului de muncă stabilit, conform art. 73 alin. (1) Cod de procedură penală.

3.5. Avocatul Adam Gheorghii în numele SA „Moldasig”, prin care a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care să fie admisă parțial acțiunea civilă înaintată de Cazacu Gheorghe față de ”MOLDASIG” SA, cu încasarea din contul ”MOLDASIG” S.A. în beneficiul lui Cazacu Gheorghe a diferenței indemnizației de asigurare în mărime de 4647,96 lei, în rest cererea să fie respinsă ca neîntemeiată.

În motivarea apelului s-a indicat că:

- potrivit actului de constatare nr. 15 din 16 august 2018, suma indemnizației de asigurare constituie 20 756,45 lei, sumă care a fost achitată beneficiarului la 17.10.2018, iar în cadrul examinării dosarului penal prin acțiunea civilă formulată de partea vătămată s-a solicitat încasarea din contul ”MOLDASIG” S.A. a

cheltuielilor pentru procurarea medicamentelor probate prin bonuri de plată în mărime totală de 25 404,41 lei și cheltuieli anticipate, conform certificatului eliberat de ”NOVA-MED” în mărime totală de 27 190 lei;

- ca urmare a examinării acțiunii civile, „MOLDASIG” S.A. recunoaște parțial solicitările formulate și anume diferența cheltuielilor pentru procurarea medicamentelor probate prin bonurile de plată în mărime de 4647,96 lei (25 404,41 lei - 20 756,45 lei), iar în partea încasării cheltuielilor viitoare în mărime de 27 190 lei, le consideră neîntemeiate și nefondate conform art. 25 al Legii nr. 414 din 22.12.2006, cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru pagube produse de autovehicule, care prevede expres modalitatea - stabilirii despăgubirii de asigurare în cazul vătămării corporale;

- potrivit pct. 58 al Hotărârii plenului CSJ cu privire la aplicarea de către instanțele de judecată a legislației în domeniul asigurărilor obligatorii și facultative nr. 11 din 16.12.2013 se menționează că pornind de la faptul că, în cazul vătămării corporale persoana păgubită are dreptul și la recuperarea altor cheltuieli suportate, ca urmare a accidentului rutier, prevăzute de art. 25 alin. (2) lit. d) și e) din Legea nr. 414-XVI, instanțele de judecată vor ține cont că, cheltuielile de spitalizare și tratament vor fi determinate, luându-se în considerare prețurile fixate în instituțiile medicale obișnuite din localitatea respectivă și nicidecum de cele stabilite în instituțiile medicale cu un nivel de confort sporit, iar cheltuielile de recuperare trebuie să corespundă prețurilor stațiunilor balneare din Republica Moldova și biletelor de călătorie;

- „MOLDASIG” S.A. a stabilit indemnizația de asigurare în conformitate cu prevederile art. 25 al Legii nr. 414 din 22.12.2006, în baza cheltuielilor real suportate în mărime totală de 25 404,41 lei, iar raționamentele instanței de fond prin prisma solicitărilor părții păgubite în partea încasării cheltuielilor anticipate (viitoare), conform certificatului eliberat de ”NOVAMED” în mărime totală de 27 190 lei, sunt neîntemeiate și lipsite de suport juridic, deoarece aceste cheltuieli nu au fost achitate și nici până în prezent nu este cunoscut faptul dacă partea vătămată a beneficiat de aceste servicii.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 octombrie 2021, apelul declarat de avocatul Druguș Grigore în comun cu inculpatul Oxani Grigore a fost respins ca nefondat, admise parțial apelurile declarate de procuror, partea vătămată Cazacu Gheorghe, directorul SRL „Crist-Valg” Gajiu Vasile și de avocatul Adam Gheorghii în numele SA „Moldasig”, casată sentința în partea stabilirii pedepsei și soluționării acțiunii civile, rejudecată cauza și pronunțată o hotărâre nouă , în această parte potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care:

Lui Oxani Grigore, recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, i-a fost aplicată pedeapsa sub formă de

închisoare pe un termen de 3 ani, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 2 ani.

În baza art. 90 Cod penal, a fost dispusă suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoare, pe un termen de probă de 3 ani.

De la „Moldasig” SA s-a încasat în beneficiul lui Cazacu Gheorghe suma de 4647,96 lei, cu titlu de prejudiciu material.

De la Oxani Grigore și „Crist-Valg” SRL s-a încasat în mod solidar în beneficiul lui Cazacu Gheorghe suma de 11860,25 lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

De la Oxani Grigore s-a încasat în beneficiul lui Cazacu Gheorghe suma de 50 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral.

În rest, acțiunea civilă a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului cheltuielilor suportate să se expună instanța de judecată în ordine civilă.

4.1. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a reținut că, la pronunțarea sentinței, instanța de judecată corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a ajuns la concluzia că inculpatul Oxani Grigore a săvârșit anume infracțiunea pentru care a fost condamnat, însă la stabilirea pedepsei nu a ținut cont de toate circumstanțele reale și personale ale inculpatului în coroborare cu prevederile art. 61 din Codul penal, la fel concluziile în partea acțiunii civile fiind pripite.

Fiind audiat, *inculpatul Oxani Grigore*, vina de comiterea infracțiunii incriminate a recunoscut parțial și a declarat că, la data de 03.04.2017 pe la orele 20.30 se deplasa din direcția or. Ștefan Vodă spre or. Căușeni. În apropierea s. Popeasca, s. Ermoclia r-nul Ștefan Vodă, aproximativ la distanța de 5-6 metri până la trecerea de pietoni brusc în fața automobilului a ieșit o persoană, care s-a dovedit a fi Cazacu Gheorghe, atunci el brusc a frânat și l-a tamponat pe ultimul care se deplasa neregulamentar și care a căzut peste mașină. El nu a avut posibilitate să evite tamponarea din motiv că, acesta a apărut brusc în fața automobilului sus indicat. A oprit automobilul a coborât, l-a ridicat în brațe și l-a așezat pe marginea drumului dinspre s. Ermoclia după ce a chemat poliția și ambulanța care au încercuit locul accidentului, iar Cazacu Gh. a fost luat de ambulanță și dus la spitalul din or. Ștefan Vodă. Automobilul a fost reținut pe un termen de trei luni.

Colegiul penal analizând și apreciind declarațiile inculpatului prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței și utilității lor, le-a apreciat ca fiind parțial veridice, or inculpatul a oferit astfel de depoziții cu scopul de a se eschiva de la răspunderea penală.

Astfel, instanța de apel, a reiterat că deși inculpatul Oxani Grigore, în ședința instanței de fond, dar și în ședința instanței de apel a recunoscut vina parțial, în

comiterea infracțiunii pentru care a fost condamnat, culpa acestuia se demonstrează prin probele analizate și anume:

- *declarațiile părții vătămate, Cazacu Gheorghe* care a declarat că la data de 03.04.2017, seara, pe la orele 20.30 se întorcea din s. Ermoclia, r-nul Ștefan Vodă acasă în s. Popeasca, r-nul Ștefan Vodă. În acea zi, servise 2-3 pahare cu vin, dar nu era în stare de ebrietate. Ajungând la trecerea de pietoni s-a uitat în ambele direcții, a văzut lumini din direcția or. Ștefan Vodă, dar erau departe și s-a gândit că va reuși să traverseze strada, a făcut 3-4 pași pe trecerea de pietoni și după ce s-a și-a revenit era deja pe patul de la spital. S-a apropiat inculpatul când el era la spital ori nu el nu cunoaște. În urma tamponării a avut fracturi pe dreapta din partea din care a fost lovit. A solicitat încasarea prejudiciul material și moral cauzat;

- *declarațiile martorului Comarov Cristina* care a declarat că este sora părții vătămate. El este veterinar de profesie și în ziua cea a fost la o chemare în satul vecin Ermoclia. Când a avut loc cazul, ea era la lucru, a telefonat-o soția lui Cazacu Gheorghe și i-a comunicat că pe el l-a lovit o mașină. A mers la fața locului unde a văzut urme de sânge la trecerea de pietoni se vedea cum a fost târâit. Peste puțin timp a venit feciorul lui Cazacu Gh. și împreună au plecat la spitalul raional Ștefan Vodă, unde a fost dus cu salvarea. La spital erau și colaboratori ai poliției. În urma examinării s-a stabilit că Cazacu avea fractură închisă la un picior și fractură deschisă. Hainele și încălțăminte lui erau pline de sânge. Ei s-au întors acasă și i-au dus haine de schimb.

- *declarațiile martorului Cazacu Sofia*, care a declarat că, la data de 03.04.2017, soțul ei a fost chemat în s. Ermoclia cu lucrul. Seara pe la orele 19-20 a văzut că el nu este și a ieșit la poartă, în timpul acela a telefonat vecina și i-a zis că pe soțul el l-a luat salvarea. Atunci ea i-a zis feciorului să meargă la traseu și să vadă ce s-a întâmplat, când a ajuns acolo tatăl lui era deja urcat în ambulanță. El s-a întors acasă a luat-o pe ea și pe sora lui Cazacu Gheorghe și au mers la spitalul raional Ștefan Vodă, unde ultimul a fost dus cu ambulanța. Când au ajuns acolo soțul ei era la medic și-l consulta. I-a fost cusută barba avea fracturate ambele picioare, piciorul drept avea fractură deschisă. A doua zi la spital a venit Oxani G. care l-a vizitat și i-a zis să adune toate bonurile de plată că firma în care el activează îi va achita cheltuielile pentru tratament. După aceea nu l-a mai văzut;

- *declarațiile martorului Cazacu Valeriu*, că în ziua când a avut loc accidentul el a fost telefonat și i-au comunicat că, tatăl lui a fost accidentat. S-a dus la fața locului, iar tatăl său era deja urcat în ambulanță. L-a întrebat pe Oxani Grigore ce s-a întâmplat și ultimul i-a zis că la aninat cu oglinda din dreapta. A văzut automobilul care era deteriorat în față din partea dreaptă dar nu a atras mare atenție la trecerea de pietoni și dacă erau urme de sânge. La spital tatăl i-a zis că, se întorcea din s. Ermoclia acasă în s. Popeasca, la trecerea de pietoni a fost lovit de

un automobil. În accident i-au fost fracturate ambele picioare, avea tăietură la barbă, greu respira îl dureau în piept;

- *declarațiile expertului Lungu Vladimir* a declarat că, nu are informații pe care poate să se bazeze deoarece, ordonanța nu reprezintă informația necesară, nu au fost indicate materialele necesare și careva date concrete. Legea îi interzice ca el de sine stătător să caute informații de care are nevoie din dosar. Ofițerul de urmărire penală în ordonanța trebuia să indice informații concrete. Actele care au fost prezentate de către organul de urmărire penală au fost incomplete. Anchetatorul la urmărirea penală trebuia să facă unele acțiuni care concretizau cum anume s-a produs accidentul. În ordonanță trebuiau să fie descrise circumstanțele producerii accidentului, să fie indicat concret locul tamponării, sau la ce distanță șoferul a văzut pietonul etc. Pentru a da răspuns, el trebuia să se bazeze pe cifre concrete, altfel este greu de dat răspuns la întrebarea dacă era posibil ca șoferul să evite accidentul. Din informațiile din dosar a putut fi stabilită viteza cu care se deplasa automobilul. Dacă avea să fi fost făcut experiment la fața locului atunci se putea spune dacă a putut ori nu șoferul opri automobilul. Viteza nici de cum nu putea fi mai mică de 54 km/oră, ba chiar a admis că viteza putea fi și mai mare de 54 km/oră, însă din cauza că nu se cunosc așa date ca starea cauciucurilor/pneurilor, presiunea acestora și alți parametri tehnici a automobilului la această etapă este imposibil de a veni cu alte concluzii. Un alt aspect menționat de expert a fost cel de imposibilitate a oferirii concluziilor expertului în ceea ce ține de posibilitatea tehnică reală a conducătorului automobilului de a evita tamponarea pietonului Cazacu Gheorghe, deoarece expertul nu cunoaște detalii importante cum ar fi, dacă farurile lucrau sau dacă farurile erau reglate corespunzător, dacă șoferul circula cu lumina în fază lungă sau scurtă, dacă a fost efectuat experiment pentru a afla de la ce distanță este posibil de a vedea pietonul;

- *procesul-verbal de cercetare la fața locului din 03.04.2017* prin care s-a cercetat locul comiterii infracțiunii, (f.d.7-8);

- *tabelul fotografic anexă la procesul-verbal de cercetarea la fața locului*, (f.d.143-164);

- *schiza accidentului rutier* cu seria și nr. 01 081846 din 03.04.2017 (f.d.9);

- *raportul de expertiză judiciară nr. 241 din 30.11.2017*, prin care s-a concluzionat că, cet. Cazacu Gheorghe în rezultatul accidentului rutier i-au fost cauzate vătămări corporale grave sub formă de plagă contuză în regiunea mentonieră (bărbie); fractură deschisă, cominutivă ale ambelor oase (tibia și fibula) în 1/3 distală gamba dreaptă; fractură închisă ale ambelor oase (tibia și cap os fibula) în 1/3 proximală gamba stingă, care se califică ca vătămare gravă periculoasă pentru viață (f.d.204-208);

- *raportul de expertiză nr. 34/12/1-R-29764 din 07.06.2017*, prin care s-a concluzionat că, urmei maxime de frânare cu lungimea de 16,8 m lăsate de roțile

automobilului de model "Skoda - Fabia", cu n/î XX XX XXX, pe partea carosabilă a drumului asfaltată, uscată, orizontală, corespunde viteza până la frânare 54 km/oră, (f.d.122-124);

- *raportul de verificare tehnică din 26.06.2017*, potrivit căruia mijlocul de transport de model "Skoda - Fabia", cu n/î XX XX XXX, fiind verificat la data de 26.06.2017, adică după comiterea accidentului rutier, la testarea tehnică a vehiculelor, s-a stabilit că acesta funcționează și careva defecte sau neajunsuri nu are (f.d.111).

Colegiul penal analizând și apreciind sistemul de acte și documente acumulate și administrate în cadrul urmăririi penale, prin prisma art. 101 din Codul de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței și utilității lor, le-a apreciat ca fiind dobândite cu respectarea normelor de procedură penală, fiind pertinente, concludente și utile, care coroborează între ele, dar și cu declarațiile părții vătămate, a martorilor și a expertului, care fiind cumulate, indubitabil indică că prin acțiunile sale, inculpatul Oxani Grigore a comis infracțiunea prevăzută de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, conform indicilor, *încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății*.

Colegiul a apreciat argumentele invocate în apelul comun al inculpatului și apărătorului său, în partea în care s-a solicitat achitarea ca fiind declarative și reprezentând o tentativă de a induce instanța în eroare cu scopul ca inculpatul să fie scutit de răspundere penală.

Instanța de apel a reținut că, în ședința de judecată în instanța de fond, dar și în instanța de apel, prin probele prezentate, declarațiile părții vătămate, a martorilor, a expertului dar și sistemul de acte și documente acumulate și administrate în cadrul urmăririi penale, *inculpatul Oxani Grigore, la data de 03 aprilie 2017, aproximativ la orele 20:38, conducând mijlocul de transport de model „Skoda Fabia”, cu n/î XX XX XXX, pe traseul R-30, km 50+350 m., a manifestat o atitudine nechibzuită față de dexteritatea în conducerea mijlocului de transport, care i-ar permite să prevadă situații periculoase, din cauza neatenției manifestate, neținând cont de condițiile rutiere și situația rutieră, nu a redus viteza până la limita care i-ar asigura securitatea circulației sau chiar să oprească și ca rezultat l-a tamponat pe pietonul Cazacu Gheorghe, care traversa traseul regulamentar la trecerea pentru pietoni, în urmă la ce ultimului conform raportului de expertiză judiciară nr. 99 "D" din 02.06.2017 i-au fost cauzate vătămări corporale grave sub formă de plagă contuză în regiunea mentonieră (bărbie); fractură deschisă, cominutivă ale ambelor oase (tibia și fibula) în 1/3 distală gamba dreaptă; fractură închisă ale ambelor oase (tibia și cap os fibula) în 1/3 proximală gamba stângă*.

În astfel de circumstanțe Oxani Grigore Xxxxxxx a încălcat prevederile Regulamentului Circulației Rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13.05.2009 și anume: prevederile pct. 45 alin. 1) lit. b) și d), care prevede că conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase și situația rutieră, la fel, inculpatul a încălcat prevederile pct. 45 alin. 2) al Regulamentului Circulației Rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13.05.2009, care prevede că în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului, dar și prevederile pct. 46 lit. a) al Regulamentului Circulației Rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13.05.2009, care prevede că conducătorul de vehicul trebuie să manifeste prudență sporită și, în caz de necesitate, să reducă viteza până la limita care i-ar garanta siguranța traficului sau chiar să oprească, în cazurile în care se deplasează pe lângă copii, persoane de vârstă înaintată, precum și persoane cu semne evidente de dizabilitate.

Materialele cauzei denotă că până la locul comiterii accidentului rutier erau instalate semnele cu indicația de 50 km și trecerea de pietoni, adică inculpatul era obligat să se deplaseze cu viteza de până la 50 km/oră, mai mult, după cum rezultă din raportul de expertiză nr. 34/12/1-R-29764 din 07.06.2017 viteza cu care se deplasa inculpatul până la frânare era de 54 km/oră, drumul pe care se deplasa automobilul condus de inculpat era asfaltat, uscat și orizontal.

Totodată din raportul de verificare tehnică a automobilului condus de inculpat se vede că, automobilul defecte tehnice sau neajunsuri nu avea.

Astfel, prin acțiunile sale, inculpatul Oxani Grigore a comis infracțiunea prevăzută de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, ca încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății.

*Colegiul a statuat că, alegațiile prin care se solicită achitarea inculpatului se combat însăși prin declarațiile inculpatului, care indirect a recunoscut infracțiunea incriminată, or acesta în instanța de fond a declarat, iar în ședința instanței de apel a susținut că *brusc a frânat și a tamponat partea vătămată, care se deplasa neregulamentar și care a căzut peste mașină, nu a avut posibilitate să evite tamponarea din motiv că, acesta a apărut brusc în fața automobilului sus indicat, a oprit automobilul a coborât, l-a ridicat în brațe și l-a așezat pe marginea drumului dinspre s. Ermoclia după ce a chemat poliția și ambulanța.* Aceste declarații, sunt completate prin probele administrate, analizate și apreciate de*

instanță, care fiind cumulate, confirmă faptul comiterii de către Oxani Grigore a infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal.

Cu referire la individualizarea, stabilirea categoriei și termenului pedepsei inculpatului, Colegiul a notat că, instanța de fond nu a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal și anume de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de condițiile de viață ale familiei acesteia precum și scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

Astfel, Colegiul penal a statuat că la individualizarea, stabilirea categoriei și termenului pedepsei inculpatului, urmează a ține cont de prevederile art. art. 7, 61, 75-77 Cod penal și anume de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de condițiile de viață ale familiei acestuia precum și scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, că circumstanțe atenuante și agravante în sarcina inculpatului nu au fost reținute, că inculpatul, la evidența medicului narcolog sau psihiatru nu se află, la locul de trai se caracterizează pozitiv, ținând cont și de circumstanțele în care a fost săvârșită infracțiunea, concluzionând că pedeapsa aplicată inculpatului este pre blândă, și nu va asigura scopul propus de legiuitor la art. 61 din Codul penal.

Astfel, instanța de apel, la stabilirea categoriei pedepsei inculpatului, a luat în considerație faptul că, potrivit celor constatate în ședința de judecată, *acesta a recunoscut vina parțial*, nu a reparat prejudiciul cauzat prin infracțiune, nu are antecedente penale, concluzionând că acestuia urmează a-i fi aplicată pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani, cu privarea de dreptul de conduce mijloace de transport pe un termen de 2 ani, iar conform art. 90 din Codul penal, pedeapsa cu închisoarea numită inculpatului, de suspendat, cu stabilirea unui termen de probațiune de 3 ani, or în opinia Colegiului anume această pedeapsă este proporțională faptei comise, va asigura un comportament pozitiv din partea inculpatului în societate, care se va afla sub incidența unor restricții pe perioadele enunțate.

Concluziile instanței de fond în partea în care a dispus încasarea din contul inculpatului a cheltuielilor de judecată pentru efectuarea expertizelor sunt întemeiate și motivate, considerent, din care dezacordul inculpatului și al apărătorului acestuia la acest capitol nu poate fi reținut

Colegiul raportând prevederile legale ale art. 227, 229 Cod de procedură penală, la materialele cauzei, a conchis că, plata cheltuielilor judiciare urmează a fi puse în sarcina inculpatului atâta timp cât Oxani Grigore a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, vina acestuia fiind dovedită indubitabil, iar, efectuarea expertizelor care reprezintă unul

din obiectele invocate în apel, și respectiv, de studiu al instanței de apel, au avut la geneză comportamentul infracțional al inculpatului.

Instanța de apel a reținut că, partea vătămată Cazacu Gheorghe în cadrul examinării procesului penal a înaintat acțiune civilă și prin cererea de concretizare a cerințelor, (f.d. 131) a solicitat încasarea de la ”Moldasig” SA în beneficiul său a prejudiciului material în sumă de 31894,41 lei și a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 11860,25 lei de la Oxani Grigore sau după caz de la „Crist-Valg” SRL, la fel, partea vătămată a mai solicitat încasarea de la Oxani Grigore sau după caz de la „Crist-Valg” SRL în beneficiul lui a prejudiciului moral în sumă de 300 000 lei și a sumei de 50 000 lei cu titlu de compensație anticipată a despăgubirilor.

Însă, Colegiul penal a conchis că acțiunea civilă, urmează a fi admisă parțial, și citând prevederile art. 219 alin. (1), 220 alin. (1), 221 alin. (1) din Codul de procedură penală, 1398 alin. (1), 1422 alin. (1), 1423 Cod civil, (în redacția de până la 01.03.2019), practica CEDO (cauza Nikolova vs Bulgaria din 25.03.1999), a statuat că în urma producerii accidentului rutier de care vinovat se face inculpatul Oxani Grigore, partea vătămată Cazacu Gheorghe, a avut suferințe grave fizice și psihice, prin ce i-a fost cauzat un prejudiciu moral pe care instanța îl determină la suma de 50 000 lei, care justificat a fost încasat de la inculpatul Oxani Grigore în beneficiul părții vătămate.

Cu referire la pretenția înaintată de partea vătămată cu privire la încasarea de la Oxani Grigore și „Crist-Valg” SRL a sumei de 50 000 lei cu titlu de compensație anticipată a despăgubirilor, Colegiul a admis-o în principiu, oferind posibilitatea părții vătămate de a o justifica, eventual valorifica în cadrul unui proces civil, deoarece, în acest caz, instanța de apel este în imposibilitate să stabilească cert care ar fi fost cuantumul sumei cu titlu de compensație anticipată a despăgubirilor, iar instanța în ordine civilă urmează să decidă dacă sunt sau nu astfel de pretenții, prin ce se probează și care eventual ar fi cuantumul acestora.

Totodată, Colegiul indică că partea vătămată și-a fundamentat argumentele din apel pe prevederile Codului civil de după republicare, însă, instanța de apel reține că accidentul rutier s-a comis în anul 2017, iar Legea civilă, nu are caracter retroactiv.

Colegiul a reținut parțial solicitările expuse în apelul directorului SRL ”Crist-Valg”, Gajiu Vasile, și a dispus încasarea în mod solidar din contul inculpatului Oxani Grigore și SRL ”Crist-Valg” în beneficiul părții vătămate Cazacu Gheorghe cheltuielile de asistență juridică în mărime de 11 560,25 lei, deoarece din probele cercetate în ședința de judecată s-a stabilit vinovăția inculpatului Oxani Grigore, iar la materialele cauzei a fost anexat contractul individual de muncă nr. 79 din 13 iunie 2014, conform căruia cet. Oxani Grigore a fost angajat la lucru la SRL „Crist-Valg” în calitate de manager și deși s-a invocat că conform pct. 10 al Contractului regimul de muncă a salariatului a fost stabilit după cum urmează:

începutul lucrului -8.00; Pauza de masă - 12.00-13.00; Sfârșitul lucrului - 17.00, iar accidentul rutier a avut loc la data de 03.04.2017, aproximativ la ora 20:38, astfel, SRL „Crist Valg” nu poartă răspundere pentru acțiunile inculpatului Oxani Grigore, în afara programului de muncă stabilit, instanța de apel a reținut că apelantul nu a putut proba faptul că inculpatul, la data, ora producerii accidentului rutier nu se deplasa pe sectorul de drum respectiv în legătură cu exercitarea atribuțiilor de serviciu intabulate în contractul individual de muncă nr. 79 din 13 iunie 2014.

Subsecvent, Colegiul a apreciat ca fiind întemeiate argumentele invocate de către avocatul Adam Gheorghi în interesele SA ”Moldasig”, în apelul înaintat, deoarece potrivit actului de constatare nr. 15 din 16 august 2018, suma indemnizației de asigurare constituie 20 756,45 lei, sumă care a fost achitată beneficiarului la 17.10.2018. În cadrul examinării dosarului penal prin acțiunea civilă formulată de partea vătămată s-a solicitat încasarea din contul ”MOLDASIG” S.A. a cheltuielilor pentru procurarea medicamentelor probate prin bonuri de plată în mărime totală de 25 404,41 lei și cheltuieli anticipate, conform certificatului eliberat de „NOVA-MED” în mărime totală de 27 190 lei.

Prin urmare, din contul ”MOLDASIG” S.A. urmând a fi încasată diferența cheltuielilor pentru procurarea medicamentelor probate prin bonurile de plată în mărime de 4647,96 lei, (25 404,41 lei - 20 756,45 lei).

În sensul vizat, Colegiul a citat prevederile art. 25 al Legii nr. 414 din 22.12.2006, cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru pagube produse de autovehicule, care prevede expres modalitatea stabilirii despăgubirii de asigurare în cazul vătămării corporale cât și pct. 58 al hotărârii plenului CSJ cu privire la aplicarea de către instanțele de judecată a legislației în domeniul asigurărilor obligatorii și facultative nr. 11 din 16.12.2013.

Astfel, s-a reținut că „MOLDASIG” S.A. a stabilit indemnizația de asigurare în conformitate cu prevederile art. 25 al Legii nr. 414 din 22.12.2006, în baza cheltuielilor real suportate în mărime totală de 25 404,41 lei, iar raționamentele instanței de fond prin prisma solicitărilor părții păgubite în partea încasării cheltuielilor anticipate (viitoare), conform certificatului eliberat de ”NOVAMED” în mărime totală de 27 190 lei, sunt neîntemeiate și lipsite de suport juridic, deoarece aceste cheltuieli nu au fost achitate și nu a fost probat dacă partea vătămată a beneficiat de aceste servicii.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recursuri ordinare de către:

5.1. *Procurorul în Procuratura de Circumscripție Chișinău, Dorina Tăut*, prin care, invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, că *instanța de apel nu s-a pronunțat argumentat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și că s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale,*

solicită casarea deciziei instanței de apel, cu remiterea cauzei la rejudecare, în alt complet de judecată.

În argumentarea cererii depuse, indică:

- omisiunea instanței de apel de a se expune motivat asupra argumentului procurorului apelant privind individualizarea contrară prevederilor legale a pedepsei penale numite inculpatului Oxani Grigore, echivalează cu nerezolvarea fondului apelului - eroare prevăzută la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală;

- modalitatea de executare a pedepsei închisorii aleasă de către instanțele de judecată nu este în acord cu principiul proporționalității având în vedere fapta săvârșită, impactul social al ei și nu în ultimul rând consecința gravă survenită în rezultatul săvârșirii infracțiunii, vătămări corporale grave;

- în cauza lui Oxani Grigore nu s-au constatat circumstanțe ce ar justifica suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoarea, or, personalitatea inculpatului nu prezintă garanțiile unei bune conduite, care ar fi permis instanțelor de fond și apel de a da dovadă de indulgență în privința respectivului;

- instanța de apel la menținerea soluției de suspendare condițională a executării da către inculpatul Oxani Grigore a pedepsei închisorii în ordinea stabilită la art. 90 alin. (1) Cod penal, s-a axat primordial pe necesitatea imperioasă ca inculpatul să conștientizeze fapta comisă, care a provocat în urma acțiunilor sale, leziuni corporale grave;

- suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii poate fi aplicată în cazul inculpaților învinuiți de săvârșirea infracțiunilor grave în exclusivitate doar dacă aceștia au conștientizat pericolul social al faptelor comise, iar de fiecare dată când instanțele de judecată constată că gravitatea comportamentului prejudiciabil nu a fost conștientizată de către infractori, ele urmează să dispună executarea de către respectivii a pedepselor în instituțiile penitenciare;

- pedeapsa stabilită inculpatului Oxani Grigore nu va duce la atingerea deplină a scopului legii penale privind corectarea și reeducarea acestuia în vederea neadmiterii pe viitor a încălcării ordinii de drept și nici nu va constitui o avertizare publică pentru alte persoane predispuse de a-și însuși comportamente similare celui manifestat de către inculpat la 03.04.2017;

- instanța de apel era obligată să reflecte în partea descriptivă a deciziei criteriile care au determinat-o să constate că argumentele procurorului apelant privind individualizarea modalității de executare de către inculpatul Oxani Grigore a pedepsei închisorii ar fi nefondate;

- instanța de apel nu a dat deplină eficiență prevederilor art. 61 Cod penal potrivit cărora pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului. Pedeapsa are drept scop restabilirea

echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane;

Pronunțând o decizie de condamnare cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pentru comiterea de către Oxani Grigore a unei infracțiuni grave, instanțele de fond și cea de apel au deturnat în acest caz particular logica politicii punitive promovate de către autoritățile statului, inclusiv de către autoritatea judecătorească cu vocație de formare a practicii judiciare;

- sunt greșite concluziile instanței de apel în partea individualizării pedepsei stabilite inculpatului Oxani Grigore și în contradicție cu probatoriul administrat la etapa urmăririi penale și cercetării judiciare, neconforme scopului legii penale și principiului individualizării răspunderii penale și pedepsei penale, în situația în care, inculpatul Oxani Grigore nu a ajutat din punct de vedere financiar partea vătămată, prejudiciul material nefiind recuperat, nu a perceput gravitatea faptei săvârșite, nu a recunoscut vina, astfel reeducarea și încadrarea acestuia în societate urmează a fi efectuată prin privarea de libertate, care, în viziunea acuzării este o pedeapsă proporțională faptei comise;

- instanța de apel greșit a admis parțial apelul procurorului în partea individualizării pedepsei penale și a stabilirii modalității ei de executare, iar argumentele invocate în sprijinul soluției dispuse vin în contradicție cu probatoriul privind personalitatea inculpatului administrat la etapa urmăririi penale și cercetării judecătorești în instanțele de fond și apel, sunt contrare scopului legii penale și principiului individualizării răspunderii și pedepsei penale.

5.2. Avocatul Brumă Sorin în comun cu partea vătămată Cazacu Gheorghe, prin care, invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, că *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței*, solicită casarea parțială a sentinței și deciziei instanței de apel în partea individualizării pedepsei și în latura civilă, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri în această parte, potrivit modului stabilit pentru primă instanță, prin care Oxani Grigore să fie condamnat la 3 ani închisoare, cu executare în penitenciar și anularea dreptului de a conduce mijloace de transport; încasarea de la Oxani Grigore în beneficiul părții vătămate Cazacu Gheorghe, suma de 300 000 lei cu titlu de prejudiciu moral, 50 000 lei cu titlu de compensație anticipată a despăgubirilor, încasarea de la Oxani Grigore și „CRIST-VALG” S.R.L. în beneficiul lui Gheorghe Cazacu a sumei de 12 286,09 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată în legătură cu examinarea cauzei în instanța de apel.

În argumentarea cererii de recurs, invocă:

- instanța de apel nu a examinat cauza obiectiv și sub toate aspectele și nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și a favorizat inculpatul cu ignorarea drepturilor și intereselor legitime ale părții vătămate;

- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra motivului invocat în apel de partea vătămată Cazacu Gheorghe și anume că inculpatul a refuzat categoric repararea prejudiciului cauzat prin infracțiune și că partea vătămată a rămas invalid pe viață și mereu suferă de consecințele accidentului rutier cauzat de inculpat și încă din anul 2017 este în așteptarea restabilirii echității sociale;

- la stabilirea modului de executare a pedepsei inculpatului, instanța de apel nu a ținut cont de faptul că vinovat în producerea accidentului este inculpatul și că tamponarea părții vătămate a avut loc pe trecerea de pietoni și s-a soldat cu vătămări grave periculoase pentru viață și că inculpatul refuză repararea prejudiciului;

- stabilirea prejudiciului moral în mărime de 50 000 lei de către instanța de apel, nu este motivată, mai ales în condițiile în care partea vătămată a solicitat încasarea prejudiciului moral în sumă de 300 000 lei și a venit cu probe și argumente care dovedesc cauzarea prejudiciului moral;

- partea vătămată suferă până în prezent, fiind într-o stare de depresie după toate intervențiile chirurgicale suportate, din cauza imposibilității de deplasare și a montării plăcilor de metal și a șuruburilor în picioare, având dureri de la care nu poate dormi și deplasa, iar gândul la viitoarele operații îi creează o stare de panică și incertitudine pentru viitor;

- instanțele inferioare, greșit au dispus admiterea acțiunii civile privind prejudiciul material în principiu, deoarece acestea dispuneau de toate probele și competențele pentru a se pronunța asupra acțiunii civile și în partea prejudiciului material, iar obligarea părții vătămate la inițierea unei acțiuni civile, din nou va dura mult și va duce la încălcarea termenului rezonabil. Or, acesta deja din 2017 până în prezent este în așteptarea unei satisfacții echitabile și efective;

- instanța de apel, nemotivat a dispus respingerea pretențiilor părții vătămate privind respingerea cerințelor părții vătămate a sumei de 27 190,45 lei, în calitate de compensație anticipată, limitându-se doar la citarea prevederilor art. 25 din Legea nr. 414 și invocarea pct. 58 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 11 din 16.12.2013;

- partea vătămată a suportat cheltuieli de asistență juridică pentru serviciile avocatului în sumă de 12 286,09 lei;

- instanțele de judecată erau obligate să anuleze dreptul inculpatului de a conduce mijloacele de transport.

5.3. Inculpatul Oxani Grigore, prin care, invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, că *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe*

care se întemeiază soluția, solicită casarea deciziei instanței de apel, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Oxani Grigore să fie achitat.

În argumentarea cererii de recurs, invocă aceleași argumente ca și în apel, și anume:

- instanțele ierarhic inferioare nu au ținut cont și nu au apreciat totalitatea probelor care demonstrează nevinovăția inculpatului Oxani Grigore de comiterea infracțiunii incriminate de către organul de urmărire penală, nu au analizat cumulul de probe prin prisma art. 101 din Codul de procedură penală și au a dedus eronat că inculpatul urmează a fi condamnat pentru comiterea infracțiunii prevăzute la art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal;

- instanța de apel doar a constatat că sunt semnele infracțiunii prevăzute la art. 264 alin. (3) lit. a) Cod Penal, însă nici într-un mod nu a combătut sau nu a apreciat argumentele apărării;

- caracterul formal și, în același timp, abstract al învinuirii rezultă din faptul că, prin actul de acuzare, se pretinde că inculpatul ar fi încălcat cerințele pct. 45 și 46 al Regulamentului circulației rutiere, însă instanțele ierarhic inferioare au transcris în deciziile de condamnare conținutul parțial al acestor norme, fără a se încerca să se demonstreze relevanța prevederilor respective cazului în speță;

- în cadrul ședințelor de judecată s-a constatat cu certitudine că, limita vitezei maxime de deplasare pe sectorul de traseu unde s-a produs accidentul rutier este stabilită de 50 km/oră, iar potrivit raportului de expertiză nr. 34/12/1-R-29764 din 07 iunie 2017 urma maximă de frânare lăsată de roțile automobilului condus de Oxani Grigore constituie 16,8 metri pe partea carosabilă a drumului asfaltat, uscat, orizontal și corespunde vitezei până la frânare de 54 km/oră;

- potrivit raportului de verificare tehnică din 26 iunie 2017, mijlocul de transport de model „Skoda – Fabia” cu nr/î XX XX XXX, la testarea stării tehnice după comiterea accidentului s-a constatat că acesta funcționează și careva defecte sau neajunsuri nu are. Potrivit materialelor cauzei, automobilul nominalizat a fost reținut de colaboratorii de poliție imediat după producerea accidentului și a fost plasat la o parcare forțată, unde a staționat până la 06 iulie 2017, dată la care prin ordonanța procurorului a fost restituit proprietarului;

- depășirea vitezei cu 4 km/oră este o depășire probabilă, admisibilă și nu este pasibilă sancționării chiar și în raport cu normele speciale ale Codului Contravențional art. 236, care prevede expres că se sancționează doar depășirea vitezei de circulație stabilită pe sectorul respectiv de drum începând cu 10 km/oră. Astfel, depășirea vitezei recomandate cu mai puțin de 10 km/oră categoric nu poate fi calificată drept o încălcare a regulilor de circulație rutieră a pct. 45 alin. (1) al Regulamentului și drept conținut a faptei prejudiciabile prevăzute la art. 264 alin. (3) Cod penal;

- viteza de deplasare a fost în conformitate cu pct. 45 alin. (1) din Regulamentul circulației rutiere, iar concluziile instanțelor ierarhic inferioare că aceasta ar fi putut fi și mai mare, poartă un caracter de presupunere și apreciere eronată și arbitrară a circumstanțelor reale ale cauzei;

- instanțele ierarhic inferioare au stabilit că inculpatul a condus vehiculul fără a ține cont de dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase, însă apărarea nu a înțeles în ce constă acest element al învinuirii. Or, inculpatul nu ar putea fi învinuit că a condus vehiculul fără a ține cont de acest factor. Or, factorul respectiv ar putea fi pertinent cazului când vehiculul ar fi fost condus de un conducător auto fără experiență, unul începător sau ținându-se cont de alte circumstanțe, însă el are o experiență mai mare de 20 de ani în conducerea automobilului, iar concluziile privitor la neglijarea dexterității în conducere poartă un caracter iluzoriu, de presupunere și nu pot servi ca argumente în folosul condamnării.

- sunt lipsite de sens și elementele învinuirii, potrivit cărora inculpatul a condus mijlocul de transport fără a ține cont de situația rutieră, deoarece în mod normal, o învinuire formulată în baza art. 264 alin. (3) din Codul penal, urma să conțină o informație clară, fiind indicat expres că inculpatul, nu a ținut cont de condițiile rutiere care se exprimă prin fluxul de transport, de starea mediului ambiant sau prezența mijloacelor tehnice de dirijare etc. (pct.4 din Regulament). O simplă referire la noțiunea situației rutieră face ca învinuirea să fie una abstractă și contrară mai multor drepturi fundamentale;

- constatarea faptului că inculpatul a condus mijlocul de transport fără a ține cont de prevederile pct. 45 alin. (2) din Regulament, denotă că instanța de fond, cât și instanța de apel a transcris textul normei de drept fără a încerca să demonstreze relevanța acestuia cazului în speță. Ori, atunci când în limita vizibilității inculpatului Oxani Grigore a apărut partea vătămată Cazacu Gheorghe, acesta a frânat, exact cum indică cerința Regulamentului circulației rutiere;

- în cadrul cercetării judecătorești a fost stabilit cu certitudine că partea vătămată Cazacu Gheorghe se afla în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat (concentrația vaporilor de alcool în aerul expirat era de 1,26 mg/l, calificându-se astfel potrivit art. 134¹² alin (3) Cod penal. Potrivit raportului de expertiză medico-legală nr. 241 din 30.11.2017 s-a constatat că la externare, partea vătămată Cazacu Gheorghe se afla în stare de psihoză alcoolică și că a traversat traseul prin intersecție care nu se ilumina artificial în timp de noapte, și fără a se asigura de siguranța traversării, apărând spontan în fața mijlocului de transport condus de inculpat, care în situația reală creată a fost în imposibilitate fizică de a observa obstacolul și cu atât mai mult și în imposibilitate tehnică da a-l ocoli sau opri unitatea de transport, deși a întreprins toate măsurile posibile în acest sens;

- nu se atribuie la cazul dat pct. 46 lit. a) Regulamentul circulației rutiere, or această normă reglementează situațiile legate de deplasarea pe lângă copii, persoane de vârstă înaintată, precum și persoane cu semne evidente de dizabilitate și nu deplasarea pe lângă persoane în stare de ebrietate;

- partea vătămată a încălcat prevederile pct. 114 alin. (1), 115 alin. (2) și 116 alin. (1) al Regulamentului Circulației Rutiere și anume aceasta a cauzat producerea accidentului rutier și survenirea urmărilor grave în urma acestuia, iar acuzatorul de stat a făcut niște concluzii vădit eronate și inexplicabile, indicând că victima Cazacu Gheorghe traversa regulamentar traseul.

- din procesul-verbal de cercetare la fața locului, schema accidentului, cât și din rapoartele expertizelor judiciare și raportul de verificare tehnică a automobilului din 26 iunie 2017 rezultă în mod indubitabil că locul impactului pietonului cu autovehiculul a fost în afara trecerii de pietoni, la o distanță de peste trei metri;

- în acțiunile inculpatului lipsesc semnele obligatorii ale faptei prejudiciabile incriminate la art. 264 alin. (3) Cod Penal și anume latura obiectivă a infracțiunii, or cel din urmă nu a încălcat prevederile Regulamentului circulației rutiere, astfel fiind imposibilă imputarea încălcării regulilor de securitate a circulației rutiere.

- instanța de fond, cât și de apel au omis să aprecieze și să pună la baza soluției adoptate declarațiile expertului Lungu Vladimir, și că nu a fost posibil de stabilit posibilitatea tehnică reală a conducătorului automobilului de a evita tamponarea pietonului Cazacu Gheorghe, deoarece expertul nu cunoaște detalii importante cum ar fi, dacă farurile lucrau sau dacă farurile erau reglate corespunzător, dacă șoferul circula cu lumina în fază lungă sau scurtă, dacă a fost efectuat experiment pentru a afla de la ce distanță este posibil de a vedea pietonul;

- acuzarea adusă inculpatului Oxani Grigore este una abstractă, nedovedită prin probatoriu, iar potrivit art. 8 alin. (3) Cod de procedură penală, concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate, în condițiile prezentului cod, se interpretează în favoarea bănuitului, învinuitului, inculpatului;

- condamnarea lui Oxani Grigore contravine în mod evident dreptului garantat la un proces echitabil de art. 6 par. 3 din Convenție, iar în acțiunile lui Oxani Grigore lipsesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 264 alin (3) lit. a) Cod penal;

- instanța de fond și de apel neîntemeiat au admis și acțiunile civile înaintate de către Cazacu Gheorghe în scopul obținerii despăgubirilor (materiale și morale) în urma accidentului rutier de la care a suferit. În producerea accidentului rutier și survenirea rezultatelor grave vina o poartă exclusiv Cazacu Gheorghe, iar

suferințele morale și fizice fiindu-i imputabile exclusiv dumnealui și nu inculpatului;

- concluziile instanței de fond privitor la încasarea de la condamnatul Oxani Grigore a sumei de 50 000 lei cu titlu de prejudiciu moral sunt lipsite de careva suport legal și inexplicabile și nici nu sunt motivate.

6. Judecând recursurile ordinare și verificând legalitatea hotărârii atacate în baza materialelor din dosar, Colegiul penal lărgit conchide că recursul inculpatului urmează a fi respins, iar recursurile procurorului și ale părții vătămate în comun cu avocatul, urmează a fi admise, din următoarele considerente:

6.1. Referitor la recursul inculpatului Oxani Grigore, Colegiul menționează, că potrivit art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, *judecând recursul instanța este în drept să-l respingă ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.*

Conform art. 424 Cod de procedură penală, *instanța de recurs judecă recursul numai cu privire la persoana la care se referă declarația de recurs în raport cu calitatea pe care aceasta o are în proces și numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427 Cod de procedură penală, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără însă a i se agrava situația.*

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.*

Erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Raportând aceste prevederi la speța examinată, Colegiul penal lărgit evidențiază că inculpatul, în recursul declarat indică drept temeiuri de casare pct. 6) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, solicitând casarea rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie achitat.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, *instanța de recurs, se pronunță doar în limitele temeiurilor invocate în recurs.* Potrivit art. 429 alin. (1) Cod de procedură penală, *recursul trebuie să fie motivat.* În corespundere cu art. 430 alin. (5) Cod de procedură penală, *cererea de recurs trebuie să conțină indicarea temeiurilor prevăzute în art. 427 și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens.* Potrivit art. 6 pct. 11¹) Cod de procedură penală, *eroare gravă de fapt constituie stabilirea eronată a faptelor, în existența sau inexistența lor, prin neluarea în considerare a probelor care le confirmau sau prin denaturarea conținutului acestora.*

Lecturând recursul declarat de inculpat, Colegiul reține că acesta nu este motivat prin prisma temeiurilor de recurs indicate de către recurent în partea

dispozitivă a acestora, recurentul de fapt criticând modalitatea de apreciere a probelor de către instanțele de fond.

Colegiul menționează că art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede o listă exhaustivă de temeuri pentru recurs, a cărei analiză denotă faptul că chestiunile privind aprecierea probelor nu sunt reflectate în conținutul acestui articol, astfel neconstituind un temei pentru recurs separat. Critica aprecierii probelor, care la caz comportă o solicitare de reapreciere a acestora, nu poate fi supusă analizei la etapa examinării cauzei în ordine de recurs ordinar, deoarece instanța de recurs este abilitată de a se pronunța asupra chestiunilor de drept, care constituie erori cu caracter procedural sau material, iar aprecierea probelor constituie o chestiune de fapt, ce ține de judecarea fondului cauzei, judecare care nu se înfăptuiește de către instanța de recurs.

Cu referire la eroarea prevăzută la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, invocat de către inculpat, că *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția*, Colegiul menționează că instanța de apel, la examinarea cauzei penale a respectat prevederile art. 414 alin. (1), (5), 417 alin. (1) pct. 8), 419 Cod de procedură penală, adoptând o decizie legală și întemeiată în partea vizată și a dat răspuns la toate argumentele invocate în apelul apărării.

Așa cum rezultă din textul deciziei atacate, Colegiul constată că instanța de apel și-a motivat decizia de menținere a sentinței în partea stabilirii vinovăției inculpatului Oxani Grigore în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, în conformitate cu art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, astfel decizia cuprinde temeiurile de fapt și de drept care au dus, la adoptarea acestei soluții. Or, în fapt, decizia recurată corespunde tuturor prevederilor legii de procedură penală, ea fiind legală și întemeiată în partea vizată.

Mai mult ca atât, din materialele dosarului rezultă că instanța de apel, la examinarea cauzei, a ținut seama în deplină măsură de prevederile art. 27, 99-101 Cod de procedură penală, a cercetat sub toate aspectele probele administrate, le-a verificat minuțios, dându-le o apreciere justă, prin prisma pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, care coroborate în ansamblu, au confirmat vinovăția inculpatului Oxani Grigore în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal.

Prin urmare, în conformitate cu art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, a verificat legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță și conform materialelor din dosar, ajungând la concluzia corectă de menținere în parte a sentinței atacate, totodată oferind răspuns la toate argumentele invocate de apărare, specificând motivele pe care și-a întemeiat soluția adoptată.

Motivarea hotărârii este un proces de analiză și sinteză a actelor și lucrărilor dosarului, care nu presupune în mod necesar expunerea tuturor elementelor amănunțit, atât timp cât sunt valorificate toate aspectele relevante din punct de vedere probatoriu și sunt menționate componentele obligatorii ale unei motivări a hotărârii penale, așa cum s-a procedat, de altfel, în cauza de față. Ca urmare a efectuării recerțării judecătorești, instanța de apel a expus situația de fapt reținută pe baza probatoriului administrat și a concluzionat corect ca aceasta se circumscrie încadrării juridice în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, potrivit căreia inculpatul a fost recunoscut vinovat.

Instanța de recurs mai atestă și faptul că, argumentele invocate de recurenți, au fost combătute de instanța de apel în mod corespunzător, soluție pe care instanța de recurs și-o însușește și reiterarea căreia nu o consideră necesară, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza *Albert vs România* din 16 februarie 2010, statuează că art. 6§1 din CtEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (*hotărârea Van de Hurk vs Olanda, din 19 aprilie 1994, pct. 61*), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinate chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Pe lângă aceasta, recursul declarat, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5.3. din prezenta decizie, sunt întemeiate doar pe critica modului în care instanțele inferioare au apreciat probele și circumstanțele cauzei.

Pornind de la prevederile art. 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanțelor de fond și de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei în alt sens decât cel pe care îl propune apărarea este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Reieșind din cele expuse, Colegiul conchide că în cauză nu s-au comis erorile de drept prevăzute în pct. 6) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală la care face referință inculpatul, deci nu persistă temeiuri de casare a soluției adoptate de către instanța de apel în partea constatării vinovăției lui Oxani Grigore în comiterea

infracțiunii prevăzute la art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal. Astfel, recursul inculpatului urmează a fi respins, ca fiind vădit neîntemeiat.

6.2. Referitor la recursurile ordinare declarate de procuror și de partea vătămată în comun cu avocatul, Colegiul consideră că acestea sunt întemeiate parțial și urmează a fi admise, cu casarea deciziei recurate parțial, doar în partea stabilirii pedepsei și în latura civilă, în partea încasării prejudiciului moral cu dispunerea rejudecării cauzei în această parte, în aceeași instanță de apel, din următoarele considerente.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, *judecând recursul, instanța de recurs este în drept să-l admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.*

Reieșind din prevederile art. 414 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul urma să verifice mai amănunțit legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în latura civilă privind stabilirea cuantumului prejudiciului moral, în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel și să adopte o hotărâre legală și întemeiată în această parte.

Decizia instanței de apel, conform art. 417 Cod de procedură penală, trebuie să cuprindă fapta constatată de prima instanță și conținutul dispozitivului sentinței, fondul apelului și temeuriile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Colegiul penal lărgit constată că aceste prevederi procesuale obligatorii, nu au fost respectate întocmai la judecarea apelului.

Drept temeuri pentru recurs, procurorul și avocatul Brumă Sorin în comun cu partea vătămată au invocat art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, care stipulează, că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise *când instanța de apel nu s-a pronunțat argumentat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței și că s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.*

Colegiul lărgit atestă că recurenții sunt de acord cu circumstanțele de fapt și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, însă critică hotărârile recurate sub aspectul stabilirii modului de executare a pedepsei în privința inculpatului cât și sub aspectul soluționării acțiunii civile în ceea ce privește prejudiciul moral și material, iar motivele invocate Colegiul le consideră întemeiate parțial, din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 419 Cod de procedură penală, *rejudicarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător.*

Referitor la motivele invocate de avocatul Brumă Sorin în comun cu partea vătămată Cazacu Gheorghe, privind încasarea prejudiciului material, se menționează că, potrivit prevederilor art. 387 alin. (1) - (3) Cod de procedură penală, o dată cu sentința de condamnare, instanța de judecată, apreciind *dacă sunt dovedite temeiurile și mărimea pagubei cerute de partea civilă, admite acțiunea civilă, în tot sau în parte, ori o respinge.* În cazuri excepționale când, *pentru a stabili exact suma despăgubirilor cuvenite părții civile, ar trebui amânată judecarea cauzei,* instanța poate să admită, în principiu, acțiunea civilă, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor cuvenite să hotărască instanța civilă.

La caz, Colegiul constată că instanțele inferioare stabilind circumstanțele că pentru a stabili exact suma despăgubirilor cuvenite părții civile, trebuia amânată judecarea cauzei, corect au dispus admiterea, în principiu, a acțiunii civile privind încasarea prejudiciului material, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor cuvenite să hotărască instanța civilă.

Pe cale de consecință, Colegiul lărgit conchide că la caz este incidentă situația specificată la art. 387 alin. (3) Cod de procedură penală, or, partea vătămată și-a fundamentat argumentele din apel pe prevederile noului Cod civil de după republicare (01.03.2019) însă, instanța de apel reține că accidentul rutier s-a produs în anul 2017, iar Legea civilă, nu are caracter retroactiv.

Colegiul lărgit reține că, criticile formulate de avocatul părții vătămate vis-a-vis de admiterea în principiu a acțiunii civile, au format obiect de discuție la judecarea cauzei penale și în instanța de apel și căroră li s-a dat o motivare corespunzătoare și pe larg expusă în prezenta decizie, iar argumentele invocate de recurent în acest sens, nu sunt aplicabile din punct de vedere al prezenței erorilor de drept, care ar fi temei de implicare în sensul casării deciziei instanței de apel în această parte.

Cu referire la argumentul avocatului Sorin Brumă în comun cu partea vătămată, precum că instanța de apel trebuia să dispună anularea dreptului inculpatului Oxani Grigore, de a conduce mijloace de transport, Colegiul lărgit statuează că, potrivit prevederilor art. 9, 10 alin. (2) Cod penal, *timpul săvârșirii faptei se consideră timpul când a fost săvârșită acțiunea (inacțiunea) prejudiciabilă, indiferent de timpul survenirii urmărilor. Legea penală care înăsprește pedeapsa sau înrăutățește situația persoanei vinovate de săvârșirea unei infracțiuni nu are efect retroactiv.*

Astfel, ținând cont de faptul că infracțiunea prevăzută la art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, a fost săvârșită de acesta în anul 2017, în privința inculpatului corect a fost aplicată pedeapsa complementară privarea de dreptul de a conduce mijloace

de transport pe un termen de 2 ani și nu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport așa cum solicită partea vătămată.

Declanșând o continuare a judecării cauzei în fond, apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată exercitat, produce un efect devolutiv complet în sensul că provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept, în privința persoanelor care l-au declarat.

Sub acest aspect, se constată că, instanța de apel la emiterea deciziei în privința inculpatului Oxani Grigore, nu a respectat prevederile legale întru adoptarea unei soluții întemeiate în latura civilă și anume în partea ce ține de stabilirea cuantumului prejudiciului moral, dispunând încasarea din contul acestuia în beneficiul părții vătămate Cazacu Gheorghe, a prejudiciului moral în sumă de 50 000 lei, or conform acțiunii civile, partea vătămată a solicitat încasarea prejudiciului moral în sumă de 300 000 lei.

Astfel, Colegiul consideră că soluția instanței de apel este argumentată insuficient, deoarece aceasta și-a motivat soluția privind încasarea în beneficiul părții vătămate a pagubei morale în sumă de 50 000 lei, considerând că este una echitabilă vizavi de suferințele fizice și psihice suportate, doar prin faptul că suma solicitată de partea vătămată este una neîntemeiată și exagerată, fără a argumenta micșorarea cuantumului și fără a ține cont de faptul că cuantumul despăgubirilor stabilit, rezultă din necesitatea ca partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit și să aibă un caracter compensatoriu, ținând totodată cont și de cuantumul prejudiciilor stabilite de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în cauzele similare, examinate în privința Republicii Moldova.

De menționat că, hotărârile pronunțate de instanțele inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea și necesită a se menționa că, nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali, vagi, reprezintă motiv de casare. Nemotivarea ca o omisiune esențială apare astfel ca un viciu de procedură.

Se reține că, legiuitorul a acordat prerogative instanței de judecată de a aprecia și determina cuantumului prejudiciului moral ce urmează a fi încasat, or art. 1423 alin. (1) Cod civil, coroborat cu art. 219 alin. (4) Cod de procedură penală, expres prevede că mărimea compensației pentru prejudiciul moral se determină de către instanță în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice, circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate. Ținând cont de aceste împrejurări, se urmărește scopul ca evaluarea să nu fie una subiectivă ori pentru a nu se ajunge la o îmbogățire fără just teme. Totodată, despăgubirile pentru daune morale se disting de cele pentru daunele materiale prin faptul că acestea nu se probează, ci se stabilesc de instanța

de judecată prin evaluare.

Cu referire la stabilirea pedepsei și a modului de executare a ei, Colegiul notează că lui Oxani Grigore pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 264 alin. (3) lit. a) Cod de procedură penală, i-a fost aplicată pedeapsa cu închisoare pe un termen de 3 ani, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 2 ani, iar în baza art. 90 Cod penal, a fost dispusă suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoare, pe un termen de probă de 3 ani.

Astfel, Colegiul lărgit notează că, instanța de apel a dispus aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal în privința inculpatului, fără o motivare corespunzătoare și fără a ține cont de argumentele procurorului și ale părții vătămate expuse în apel și reiterate în recurs.

Din textul deciziei contestate se observă că, instanța de apel pune la baza soluției sale de aplicare a prevederilor art. 90 Cod penal în privința inculpatului, circumstanța că inculpatul a recunoscut parțial vina (însă potrivit apelului și recursului apărării, se solicită achitarea inculpatului), motiv pentru care a conchis că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa reală cu închisoare.

De altfel, în sensul prevederilor art. 90 Cod penal, stabilirea pedepsei cu suspendarea condiționată a executării se admite numai luând în considerație personalitatea vinovatului în cazul existenței circumstanțelor atenuante legate de scopul, motivele, rolul vinovatului și comportamentul acestuia până la săvârșirea infracțiunii, în timpul și după săvârșirea ei.

În speță, Colegiul lărgit consideră că, motivarea soluției instanței de apel este una superficială or, pedeapsa aplicată inculpatului trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată corect, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și în limitele fixate în partea specială.

Articolul 75 Cod penal, stipulează criteriile generale de individualizare a pedepsei prin care se înțeleg cerințele stabilite de lege de care este obligată să se conducă instanța de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte. Legea penală acordă instanței de judecată o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale și a pedepsei penale, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

În acest caz, instanța de apel *era obligată* să argumenteze motivat circumstanțele cauzei considerate atenuante și în corelație cu care date despre persoana inculpatului ele servesc temei pentru aplicarea separată a art. 90 Cod penal.

Din raționamentele prezentate de instanța de apel, care au dus la aplicarea art. 90 Cod penal în privința inculpatului, se desprinde că instanța nu a separat circumstanțele nemijlocite care au condiționat aplicarea efectului suspensiv al executării pedepsei în privința inculpatului Oxani Grigore. Pe când legea procesual-penal, în termeni exhaustivi relevă în art. 90 alin. (1) Cod penal că: *„Dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție și de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvârșite din imprudență, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicând numaidecât în hotărâre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei și perioada de probațiune ...”*

Instanța de judecată poate stabili că scopul pedepsei penale poate fi atins și fără executarea efectivă a acesteia, însă în formarea convingerii, instanța de judecată ține cont de totalitatea condițiilor expres prevăzute de lege, inclusiv are în vedere întreaga conduită a condamnatului înainte de săvârșirea faptei, după săvârșirea acesteia, în timpul judecării, precum și alte aspecte ce privesc personalitatea acestuia, bazându-se pe materialele cauzei administrate în cadrul cercetării judecătorești.

Deși legea nu îngrădește libertatea instanței de judecată de a-și forma convingerea cu privire la posibilitatea făptuitorului de a se corecta și reeduca fără executarea efectivă a pedepsei, ea obligă instanța să-și motiveze hotărârea în acest sens, indicând precis acele motive pe care s-a întemeiat convingerea ei, lucru neefectuat de către instanța de apel.

Din aceste considerente Colegiul lărgit conchide că instanța de apel nu a dat o motivare corespunzătoare, prin prisma prevederilor art. 61, 75 Cod penal, soluției adoptate, adică nu și-a motivat soluția în latura civilă cât și în partea stabilirii pedepsei inculpatului, adoptând soluții pripite în partea încasării prejudiciului moral în beneficiul părții vătămate cât și în partea dispunerii suspendării executării pedepsei inculpatului, situație care cade sub incidența erorii de drept cuprinsă în prevederea art. 427 alin. (1) pct. 6),10) Cod de procedură penală, iar decizia urmează a fi casată în partea respectivă, cu rejudecarea cauzei în apel, așa cum cere art. 435 Cod de procedură penală, întrucât asemenea erori nu pot fi corectate în instanța de recurs.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile Legii procesual - penale asupra tuturor motivelor

invocate în apeluri, și ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de prevederile art. 225 Cod de procedură penală și practica CEDO, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată.

7. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 1), 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul Penal lărgit

d e c i d e :

Respinge ca inadmisibil recursul ordinar declarat de inculpatul Oxani Grigore, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 octombrie 2021, în propria cauză penală.

Admite recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de Circumscripție Chișinău, Dorina Tăut și de partea vătămată Gheorghe Cazacu în comun cu avocatul Sorin Brumă, casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 octombrie 2021 în partea stabilirii pedepsei și în latura civilă, în partea încasării prejudiciului moral în privința inculpatului *OXANI Grigore Xxxxxxx* și dispune rejudecarea cauzei în această parte, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În rest, dispozițiile deciziei recurate, se mențin.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată în partea în care a fost dispusă rejudecarea, în rest este irevocabilă.

Decizia pronunțată integral la 17 iunie 2022.

Președinte

Nadejda TOMA

Judecători

Liliana CATAN

Iurie DIACONU

Ion GUZUN

Victor BOICO